

درس دوم لفظ و معنا

خلاصه درس دوم

* از آنجا که خطای در الفاظ و معنای آنها باعث خطا در تعریف و استدلال میشود، به مبحث الفاظ در منطق توجه خاصی میشود. برخی مغالطه‌های مربوط به الفاظ و معنای آنها که در این درس به آنها اشاره میشود، عبارت است از:

۱. اشتراک لفظ؛ ۲. توسل به معنای ظاهری؛

مغالطة انواع
الفاظ و
معانی آن

مغالطه اشتراک لفظ : اشتباه گرفتن کلماتی که ظاهر مشترک دارند.

(یک لفظ با چند معنا)

مثال : او سیر است . سیر بد بو است . پس او بد بود است.

مغالطه توسل به معنای ظاهری : به کار بردن معنای مطابقی، تضمینی و

التزامی کلمات به جای یکدیگر.

مثال : کسی بگوید من پول غذا را حساب میکنم و فقط مبلغ را جمع بزنم.

مغالطه نگارش کلمات : عدم رعایت دقیق علائم سجاوندی و حرکات

کلمات یا ناشی از دیکته کلمات.

مثال : فردا سفر تمام میشود فردا صفر تمام میشود.

مغالطه ابهام در عبارات : استفاده از عبارات دو پهلو و همچنین ابهام در

جملات به خاطر مشخص نبودن مرجع ضمیر.

مثال : پلنگ به دنبال آهو بود که شکارچی به او شلیک کرد.

انواع دلالت
لفظ بر معنا

مطابقی : مطابق با

معنای اصلی لفظ

مثال : خانه را فروختم

تضمینی : بخشی از

معنای اصلی لفظ

مثال : خانه را رنگ زدم

التزامی : دلالت بر

لازمه یک لفظ

مثال : خانه را دزد برد